Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4535.

LETO—YEAR XVII. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., pondeljek, 25. februarja (Feb. 25), 1924. Subscription $5.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 47.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

COOLIDGEV TAJNIK KOT PRIČA V OLJNI PREISKAVI.

Preiskovalni odsek ga hoče predse, da mu pove, kar ve o Fallovi poti v Palm Beach.

OBNOVITEV JAVNIH ZASLIŠAVANJ SE PRIČNE DANES.

Washington, D. C. — Predsednikov osebni tajnik C. Bascom Slemp bo najbrž danes pozvan kot priča pred oljni odsek.

To je naznanil senator Walsh iz Montane, ki je vodilni mož v preiskavi in ki se je nepričakovano vrnil s svojih počitnic.

Slemp je obiskal Palm Beach lani v mesecu decembru, t. j. bilo ravno tedaj, ko sta se tamkaj mudila časnikar Edward B. McLean in notranji tajnik Fall. Odsek ga bo morda vprašal, če je govoril z njima o oljnem škandalu.

Drugi člani preiskovalnega odseka, ki se strinjajo s tem, da bodi pozvan predsednikov tajnik predenj na zaslišanje, so dejali, da ga utegnejo vprašati, če je govoril z vladnimi uradniki ali drugimi osebami, imenovanimi v oljnih zadevah, odkar se je pričelo senzacijonalno razkrivanje po izpovedbi Archibalda Roosevelta dne 26. januarja.

Ta novica najbrž ni prav nič presenetila predsednikovega tajnika Slempa. Kajti že pred nekolikimi dnevi mu je bilo povedano, da so nekateri odsekovi člani za njegovo zaslišanje.

Slemp je vprašal svoje prijatelje v kapitolu o tej stvari. Ali ti so mu povedali, da ni izdano še nobeno povabilo pod kaznijo. Najbrž tudi ne bo takega povabila, zakaj, navadno so visoki vladni uradniki kar priprosto povabljeni pred ta ali oni kongresni odsek.

Sklep; pozvati Slempa, je bil samo eden mnogih razvojev, ki so se izcimili iz nanagloma sklicanih konferenc senatorja Walsha z odsekovimi člani in s senatorjem Wheelerjem.

Senator Walsh je dejal, da bodo povabljeni tudi uradniki Federal American National Bank in Commercial National Bank v Washingtonu na podlagi izjave, v kateri je rekel McLean, da je dal le-ta v Palm Beachu bivšemu notranjemu tajniku Fallu čeke v skupnem znesku po $100,000. Ti čeki so bili potem vrnjeni njemu neizmenjeni.

"Preiskovali bomo na podlagi tistih čekov," je rekel Walsh. "Kajti splošno mnenje prevladuje, da se ni ta transakcija nikoli izvršila."

McLean je sedaj postavljen pod kazen. Ali ni pa še določeno, kdaj ima priti na zaslišanje. Senator Walsh je konferiral predzadnjo soboto z McLeanovim pravnim zastopnikom Lambertom.

Nadaljna važna priča, ki jo namerava preiskovalni odsek pozvati na odgovor, je Harry Sinclair, ki se je pravkar vrnil iz Evrope. Senator Walsh je rekel, da bo v par dneh izdano zanj povabilo pod kaznijo.

"Med drugim bi odsek nadvse rad vedel, zakaj je dal pol interesov 420 akrov v Teapot Domu časnikarju Johnu C. Shafferju," je še pristavil senator Walsh.

Razstrelba v nemški tovarni; mnogo mrtvih.

Kehl, Nemčija, 23. febr.—Eksplozija plina, ki se je pripetila v tukajšnji tovarni briketov, je usmrtila in ranila mnogo delavcev. Trupla žrtev so bila vržena skozi streho in raznešena okoli tovarne. Več ko miljo naokrog so pokopale šipe na oknih.

Angleži ubili 14 Indijcev.

Delhi, Indija, 23. febr. — Sem je prišla vest, da so domače čete pod poveljstvom britskih častnikov prišle v konflikt z verskimi fanatiki Akalis v državi Sikh pred nekaj dnevi. Čete so streljale in 34 Akalisov je bilo ubitih in 34 ranjenih.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Oljni škandal: Zdaj je prišel tudi tajnik predsednika Coolidga v oljno preiskavo.

Republikanci se še vedno kregajo radi justičnega tajnika Daughertyja.

Dva senatorja sta se prijela v zborniei.

Klofute, ki si jih dajejo demokratje in republikanci.

O neizčrpanih priselniških kvotah.

Misterijozna smrt mlade ženske v Chicagu.

Inozemstvo.

Pristaniščni delavci v Angliji glasujejo o pogojih miru.

Nemčija izgubila zadnje upanje na mir s Francijo.

Tudi v Franciji je izbruhnila stavka pristaniščni hdelavcev.

Egiptovska vlada s silo odprla Tutov grob.

Pritepeni grof zastonj čaka na ameriško doto.

Dawesova komisija izjavila, da Berlin lahko plača.

NEIZČRPANE PRISELNIŠKE KVOTE.

Washington, D. C. — Norveška, Švedska, Danska in Francija so evropske dežele, ki imajo še vedno nad tisoč neizčrpano priselniško kvoto za dobo, ki se konča meseca julija, kakor je bilo to dognano dne 13. februarja, ko so prešteli priseljence, ki so prišli v tem fiskalnem letu v to deželo. Velika Britanija in Nemčija sta prvič po mnogih letih letos izčrpali vsaka svojo kvoto. Anglija je poslala 77,342, a Nemčija pa 67,587 priseljencev v Združene države.

Danska more še vedno poslati 1,528 priseljencev, Švedska 1,082, Norveška 1,291, Francija 1,180, Estonija 799, Avstrija 334, Ogrska 325 in Jugoslavija pa 254.

Zagonetna tragedija dekleta.

Policija poizveduje, odkod je prišla Agnes Zajac (Zajec), ki se je usmrtila s plinom.

Chicago. — Policija se bavi s preiskavo misterijozne smrti dekleta ali mlade žene z imenom Agnes Zajac (ali Zajec), katero so našli zadnji petek zjutraj mrtvo v sobi hiše št. 741 N. La Salle St. Soba je bila polna plina, ki je uhajal iz odprte svetilke. Ženska je ležala na postelji bolečena. Vrata je zaklenila in nato še podprla s stolom, tako da so morali vlomiti v sobo, ko so zaduhali plin.

Gospodar hiše W. H. Hunt pravi, da je ne pozna in ne ve, odkod je prišla. Sobo ji je oddal 17. januarja. Vsak večer jo je obiskal mlad moški, toda Hunt tudi njega ne pozna. — Ko so preiskali njeno imovino, so našli dve bančni knjižici, ki se glasita na ime Agnes Zajac; obe knjižici izkazujeta le $4 v banki. Ko je ženska najela sobo, je dala ime May Faynes. Dalje je bilo najdeno pismo, na katerem je podpisan neki James. Piše ji, da jo je tistega dne štirikrat iskal, a ni je mogel najti. Naj pride ob eni popoldne, ali pa ni treba več priti. On jo ljubi iz dna srca. — Drugega ni pustila ničesar, kar bi povedalo, zakaj je šla v smrt.

Policija sodi, da je mladenka stara okrog 24 let in njeno pravo ime je najbrž Agnes Zajac. Truplo zdaj leži pri pogrebniku na 74 N. Clark St., kjer ostane, dokler se ne završi preiskava.

POLICIJA ŠE VEDNO NAPADA KOMUNISTE.

Farrell, Pa. — (Fed. Press.) — Policija je pred nekaj dnevi vpadla v prostore tukajšnje krajevne organizacije Workers Party in zaplenila knjige in druge tiskovine v vrednosti $176.

Unija za civilne svoboščine v New Yorku je najela odvetnika, ki bo skušal s pomočjo sodišča dobiti nazaj zaplenjene stvari.

REPUBLIKANCI SE KREGAJO RADI DAUGHERTYJA.

Velika oljna stranka sedaj ne ve, kako bi se iznebila justičnega tajnika.

DEMOKRATJE SE NA VSE GRLO SMEJEJO SVOJIM NASPROTNIKOM.

Washington, D. C. — Republikanska stranka je razdvojena iz raznih političnih problemov. Ali vprašanje, kaj početi z Daughertyjem, ki nikakor ne mara podati svoje ostavke ter zapustiti Coolidgevega kabineta, je še huje razcepilo republikance.

Na eni strani so senatni očetje z večinskim voditeljem senatorjem Lodgem iz države Massachusetts na čelu. Ti vidijo že vnaprej strankin poraz na predsedniških volitvah, če ostane justični tajnik še na administracijski ladji. Zato prosijo in rote Coolidga pri živem bogu, naj pahne Jono s krova v morje.

Na drugi strani so tisti republikanci, ki so mnenja republikanskega narodnega načelnika Adamsa, ter trde, da je Daugherty čisto nedolžen, in da so vse obdolžbe, naperjene proti njemu, čisto navadno opravljanje in obrekovanje.

Sklicujejo se na ameriškega duha, ki se vselej poteguje za pravično postopanje ter nasprotuje pouličnim drhali. In ravno ta hoče "linčati" justičnega tajnika, pravijo, brez primerne sodne obravnave. Adams je dal duška razpoloženju in mišljenju svoje frakcije v zelo močni in ostri izjavi, v kateri zagovarja justičnega tajnika, odstoplega mornaričnega tajnika Denbyja in republikansko stranke. Da pri tem ni pozabil omeniti demokratske stranke, je popolnoma umevno in naravno. Saj se gledata tidve stranki vedno kakor pes in mačka, kadarkoli gre za prestiž v politiki in pri vladi. Adamsa ni strah povedati, kako je bilo za časa Wilsonove administracije v Washingtonu. Tudi tedaj so imeli oljni in drugi magnatje prvo in zadnjo besedo v vladnih zadevah.

Iz ameriške ljudovlade se je ob splošnem napredovanju in naraščanju nesrečnega kapitala izcimila plutokracija, ki je v mnogih ozirih brezobzirna do skrajnosti. Samopašna je plutokracija vedno. In kjer vlada plutokracija, tam so vedno tudi ponižni in vdani hlapci, ki store, kakor jim ukažejo plutokratje. Ljudovlada se je zdržala ter prebolela najhujše deželne krize, ker je bila zdrava in krepka. Zoperstavljati se je mogla vsakemu še tako besnemu viharju. Plutokracija je mehkužna. Mehkužnik pa podleže vsaki najmanjši nerednosti. Zgodovina nas uči, da ni v plutokraciji niti iskrice prave iskrenosti. Plutokraciji je le do denarja. Lakomnost po denarju rodi korupcijo, gnilobo v jedru. In ko začne gniti jedro, je v razsulu cela država. Plutokracija je velika nesreča za deželo, je začetek neizogibnega razsula. Oljni škandal nam to prav dobro potrjuje. Zato bi morali vsi iskreni prijatelji ameriškega ljudstva gledati na to, da se vrnejo časi nepodkupljivega in nadvse iskrenega predsednika Lincolna.

Demokratska stranka se na cel obraz smeje svoji stari sestri republikanski stranki. Privošči ji iz dna srca žalostno oljno afero, dasi se dobro zaveda, da tudi pri njej ni vse popolnoma v redu, dasi mora priznati, da se nasplošno prav nič ne razlikujejo demokratje od republikancev. Oboji so verni oprode svete plutokracije, obe stranki ponižni dekli velekapitalističnih interesov.

To bi naj izpoznali sedaj možje, ki so še iskreni in plemeniti. Tega bi naj ne prezrl ameriški narod. Te ugodne prilike ne zamudilo ameriško delavstvo!

Čas je, da se ves ameriški proletarijat zedini v enofrontno politično akcijo ter naredi konec gnili vladi ameriške plutokracije.

REPUBL. KLOFUTE V POSLANSKI ZBORNICI.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Republikanska gospoda dobiva v poslanski zborniei klofuto za klofuto, doživlja poraz za porazom. In tako so jo obreali združeni progresivci in demokratje, ko je šlo za Mellonovo davčno revizijo glede dodatnega davka. Njegove postavke so bile zavržene, a sprejete pa tiste, ki so jih predlagali demokratje. Davek je določen na 44 odstotkov. In to je bil hud moralen udarec za hierarhijo stare garde, ki jo vodita Gillett in Longworth. Glasovanje je bilo 221 glasov za demokratsko predlogo, 196 pa proti njej. Drugi poraz je prišel, ko so glasovali poslanci o dohodninskem davku na dividende. Potem so združeni progresivci in demokratje namahali administraciji, ko so glasovali za 25-odstotno znižanje davka na zaslužek kmeta in malega trgovca.

Sen. Ashurst proti sen. Phippsu.

Washington, D. C. (Federated Press.) — "Da, senator, ki je največji delničar v tej Southern Sjera Power Co., je bil član tistega odseka, ki je črtal to postavko v tozadevni predlogi, in je sedaj med nami!" je zaklical senator Ashurst, ko je govoril o tem, kako je izkušal senator Phipps odpraviti postavko $250,000, ki je bila v predlogi notranjega departmenta navedena za zgradbo in postavitev hidroelektrične postaje.

In dvignil se je žehtečega obraza senator Phipps.

"Kako ste glasovali o tej postavki?" je zagrmel nad coloradskim kapitalistom Ashurst ter mu zažugal s pestjo.

"Za črtanje," se je oglasil Phippsov odgovor.

"Oh, saj sem si mislil tako!" je dejal senator iz Arizone. "Glasovali ste tako, da je mogel potem denar zlesti v vaš žep. Glasovali ste tako, da bi preprečili javno kompeticijo z lastno kompanijo. Jaz mislim, da je bilo to skrajno neprimerno."

Phipps je nekoliko ugovarjal, ali vendar pa ni rekel nobene v opravičbo svojega glasovanja.

Norrisova rezolucija in sen. Wadsworth.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Morrisova rezolucija, ki predlaga ustavni amendment, po katerem bi naj se kongres sestajal in pričenjal z delom prvi pondeljek v mesecu januarju po svoji izvolitvi. Nadalje je predlagano, da naj predsednik in podpredsednik Združenih držav prevzameta vsak svojo službo tretji pondeljek v mesecu januarju po njuni izvolitvi, obeta biti ugodno poročana od strani tozadevnega senatnega odseka.

To poročilo bi moralo priti na vrsto že pred nekaterimi tedni. Pa je stara garda vztrajala pri tem, da mora biti Wadsworthova rezolucija poročana najprej. Ta Wadsworthova rezolucija predlaga ustavni amendment, po katerem bi bilo še teže izpremeniti ameriško zvezno ustavo.

Wadsworth nikakor ne pričakuje, da bo kongres sprejel ta nazadnjaški korak, ki ga predlaga. S svojo rezolucijo hoče le zavleči vpoštevanje raznih nujnih in progresivnih zakonskih osnov.

PETCENTNA VOZNINA DELA DOBIČEK.

Jersey City, N. J. — (Federated Press.)—V novembru 1923, ko je Public Service Railway Co. še pobirala sedem centov voznine na cestni železnici, je imela $3,000 deficita, v decembru, ko je bila voznina znižana na pet centov, je pa družba naredila $47,871 dobička. Družba obratuje cestne železnice v 150 mestih države New Jersey.

BRITSKI DELAVCI GLASUJEJO O POGOJIH.

Stavka v pristaniščih se nadaljuje, dokler ne bo končano glasovanje, kar se najbrž zgodi danes. Med delavci je veliko nasprotje proti pogojem.

BREZPOSELNOST RASTE V DRUGIH INDUSTRIJAH.

London, 23. febr. — Stavka pristaniščnih delavcev bo najbrž trajala še dva ali tri dni, dokler se ne izvrši glasovanje stavkujočih, ki zdaj glasujejo o pogojih miru. Delegatje pristaniščnih in transportnih unij, ki so včeraj zopet konferirali ,so sklenili, da ne morejo prevzeti nase odgovornosti in da naj delavci sami odločijo o pogojih delodajalcev.

Delegatje so priporočili delavcem, naj sprejmejo pogoje, ker so itak že dobili malone vse, kar zahtevajo, a ostalo lahko dobe s pogajanji. Mase delavcev pa mislijo drugače. "Vse, ali pa štrajkamo dalje do konca," je njihov ultimat. Poročila iz drugih krajev Anglije se strinjajo, da delavci nočejo končati stavke, dokler delodajalci ne kapitulirajo brezpogojno.

Glasovanje bo vsekakor zaključeno v pondeljek in delegatje bodo takoj poročali o rezultatu.

Voditelji unij pravijo, da bodo pogoji odklonjeni in stavka bo morda še dva tedna. Najbolj trdovratni so delavci v Londonu; osemdeset odstotkov delodajalcev v Angliji, ki zaposlujejo pristaniščne delavce, je pri volji dati dva šilinga dnevnega poviška takoj, le londonski nasprotujejo. Vsa dežela se strinja, da delavci dobe zahtevana dva šilinga.

Medtem se nadaljuje blokada Anglije. Stavka prinaša vsak dan povprečno 10 miljonov dolarjev škode. Posledice že čutijo tudi drugi delavci; mnoge tovarne zapirajo vrata. Predilniške tovarne so znižale obrat na 26 ur v tednu. Pošta je še vedno paralizirana. Včeraj so poštni klerki sami šli na pomole v Plymouthu in naložili na truke 5000 žakljev ameriške pošte, ki je ležala tamkaj od pondeljka. Stavkarji so ustavili 16 vozov pošte, ki je namenjena za Indijo. Vozovi so se morali vrniti na pošto.

Londonski mesni trg je včeraj dobil 60 odstotkov normalne zaloge mesa. Cena mesu, ki je včeraj padla za tri cente vsled novic, da je stavka končana, je danes zopet poskočila.

Tutov grob odprt s silo.

Egiptovska vlada je ukazala razbiti ključavnice, s katerimi je Carter zaklenil dragoceno najdbo.

Luxor, Egipt, 2. feb. — Grobna votlina staroegiptovskega kralja Tutankamena, ki je bila zaprta zadnjih devet dni, odkar je Carter "zastavkal", je bila včeraj nasilno odprta po egiptovskih oblastnikih. Minister za javna dela, ki ima v svojem področju tudi department za starine, je ukazal razbiti ključavnice, s katerimi je Carter zaklenil grob. Delavci so zdrobili in deloma prežagali zapahe ob navzočnosti vladnih zastopnikov in policije.

Vlada je naznanila pozneje, da je Tutankamenova rakev popolnoma v redu. Vrvi, ki drže pokrov sarkofaga, so se nekoliko nategnile, toda nevarnosti še ni, da bi počile. Da se odstrani vsaka nevarnost, bodo delavci ojačali vrvi z žicami. Grob bo odprt občinstvu prihodnjih 10 dni. Vlada pričakuje, da najmanj 200 oseb poseti grob.

Bolgarski komitaši razburjajo Grke.

Atene, 23. febr. — Listi poročajo, da se je pojavilo okrog 20,000 bolgarskih komitašev na mejah grške Macedonije in vzhodne Tracije. Grška vlada je videti vznemirjena in poklicala je prihodnji vojaški letnik v službo več mesecev prej kot je bilo treba.

ČRN PESIMIZEM VLADA V BERLINU.

Stresemann je dejal v zborniei, da ni nobenega upanja na rešitev reparacijske krize, dokler je Poincare na čelu Francije.

Berlin, 2. febr. — Zunanji minister Stresemann je rekel včeraj v nemškem parlamentu, da je francoska vlada vrnila protestno noto Nemčije glede razmer v Palatinatu, Francija noče sprejeti protesta z izgovorom, da se noče mešati v nemški prepir. Stresemann je označil to stališče Francije kot zavajalno in nepošteno, ker ves svet ve, da so Francozi dolgo časa dajali potuho separatistom v Porenju in deloma še danes to delajo.

Iz Stresemannovega govora je bilo jasno razvideti ,da nemška vlada nima najmanjšega upanja na rešitev reparacijske krize na tak način, da bi se mogla Nemčija dvigniti iz sedanjega močvirja. Nekaj časa je vlada upala, da bo morda kaj dobrega prinesla preiskava izvedencev in da bo MacDonald mogoče ugnal Poincareja; ali to upanje je šlo po vodi. Prave rešitve ne bo, dokler je Poincare na krmilu Francije.

Stavka pristaniščnih delavcev v Franciji.

Delavci zahtevajo 20 frankov dnevne mezde.

Cherbourg, Francija, 23. febr.— Delavci v tukajšnjem pristanišču so danes zjutraj zastavkali. Stavkarji zahtevajo dvajset frankov dnevne mezde. Do zdaj so prejemali 14 frankov (57 centov v ameriški valuti).

Paris, 23. febr. — Delavski nepokoj v Franciji raste. Stavke se širijo po vseh mestih. Povsod delavci zahtevajo večjo mezdo vsled padanja franka in naraščanja draginje.

Grof zahteva ameriške miljone.

Bankrotirani avstrijski plemič, ki je poročil hčer miljonarja, zdaj zahteva doto, drugače pusti ženo.

Berlin, 23. febr. — Grof Ludwig Salm von Hoogstraeten iz Avstrije, ki je zadnji mesec poročil hčer ameriškega miljonarja Rogersa, s katero se zdaj nahaja na potovanju po Evropi, je jezen, ker še ni dobil ženine dote. Miljonarjeva hči ima baje dobiti štirideset miljonov dolarjev, toda beraški grof še ni dobil centa, izvzemši to, kar je nevesta imela svojega, kar pa ni dosti. Ko se je grof zadnji teden razgovarjal z nekim prijateljem v Parizu o svoji pasji sreči, je dejal: "Šest mesecev bom še čakal na tiste miljone. Če jih ne bo, se razporočim."

(Miljonar Rogers je izjavil ob poroki svoje hčere, da grof lahko vzame njegovo hčer, ampak njegovih miljonov ne bo nikdar vzel.)

OTVORITEV NARODNEGA DOMA V CLEVELANDU.

Cleveland, O. — Otvoritev Slovenskega narodnega doma se vrši v soboto dne prvega marca popoldne ob veliki slavnosti. Zastopane bodo razne slovenske organizacije in javni funkcijonarji. Slavnost prične s pohodom slovenskih društev in se nadaljuje pred domom in v njem.

Natančen program o slavnosti bo priobčen v prihodnji sredini številki dne 27. februarja t. l. Slovensko občinstvo v Clevelandu in okolici, posebno pa slovenska društva, opozarjamo, da pazno prečita slavnostni spored, ki je določen za dva dneva; soboto in nedeljo.

VREME.

Chicago in okolica. — V torek jasno in toplejše. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 29, najnižja 18. Solnce izide ob 6:32, zaide ob 5:35.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-24) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KDO JE KRIVOVEREC?

Trije škofje protestantovske episkopalne cerkve so naznanili, da bodo obtožili rev. William Montgomery Browna, škofa protestantovske episkopalne cerkve, krivoverstva pred cerkvenim zborom protestantovske episkopalne cerkve. Škofu Brownu očitajo, da ne uči naukov, ki jih smatra protestantovska episkopalna cerkev za prave. Podlago za obtožbo tvori knjiga "Komunizem in Krščanstvo", ki jo je spisal škof Brown.

Škof Brown odgovarja, ko so ga obvestili, da je obtožen najhujšega krivoverstva, da naj tisti ne mečejo kamenja, ki sede v hiši iz stekla. Proti obtožbi bo nastopil na podlagi dejstva, da v cerkvi mrgoli krivovercev.

To so fakti, kot jih je priobčilo časopisje, ki pa zastavljajo vprašanje: Kdo je krivoverec?

Vsaka organizirana cerkev trdi, da je krivoverec tisti, ki ne uči takih naukov, kot jih je sprejela organizirana cerkev za prave.

Kaj pa pravi zdrav človeški razum? Ta odgovarja, da je krivoverec vsak vernik, ki ne živi po naukih, katere oznanjuje organizirana cerkev, h kateri pripada.

Na pr. ako cerkev prizna evangelije kot spise, v katerih so zapisane verske resnice, tedaj mora logično priznati za resnico vse Kristove nauke, ki so zapisani v teh evangelijih. Krist je na pr. učil: "Ne zbirajte zakladov, ki jih rja in moli žro. Ne nosite zlata za pasom itd." Verniki, ki zbirajo zaklade, gledajo nato, da se njih bogastvo množi, se ne ravnajo po teh Kristovih besedah, ergo so krivoverci. Ako bi verjeli v Kristove besede, bi ne zbirali zakladov in pomnoževali bogastva.

Krist je učil: "Ljubi svojega bližnjika kot samega sebe." Ako vernik toži svojega bližnjika zaradi žaljenja časti ali mu želi slabo, se ne ravna po tem Kristovem nauku in je logično krivoverec. Ako bi vernik živel po Kristovem nauku, bi najprvo vanj verjel. Ako bi vanj verjel, bi nikdar ne napravil škode svojemu bližnjiku.

Več kot devetnajst sto let se uče Kristovi nauki in če danes pogledamo človeško družbo, moramo priznati, da niso uresničeni in da jih organizirane cerkve ne bodo nikdar uresničile, ker se same ne ravnajo do pike po teh naukih.

Pred rojstvom Krista, v poganskih časih, so bili gospodarji in sužnji. Na eni strani se je osredotočevalo bogastvo, ljudske množice so prihajale na beraško palico in v telesno sužnost. Takrat so bile razplamtene vse strasti po dobičku in osredotočenju bogastva v posesti posameznikov in v korist teh posameznikov, in tako je danes. Bogati in mogočni so takrat vladali in ukazovali ubogim in sužnjem, ki so vršili vse delo, potrebno za obstoj človeške družbe. Tako je tudi danes. V poganskih časih so bili ljudje poceplјeni, kraljevale so brezpravnost, neenakost in sužnost, ljudske množice so gladovale in bogatini so posedali pri bogato obloženih mizah. In danes ni še nič spremenjeno. Siromak — delavec ali farmar — nimata veljave, dasiravno s svojim umskim in ročnim delom vzdržujeta ves svet. Gladovale so ljudske množice v poganskih časih in stradajo tudi danes.

Človek, ki dela za odpravo sedanjih krivic, ki niso od včeraj, ampak izvirajo še iz poganskih časov, ni krivoverec, **če pripada ali ne pripada** k organizirani cerkvi, ker on faktično dela, da se Kristovi nauki uresničijo in ne nosijo samo na jeziku. Človek, ki ne dela za odpravo brezpravnosti, neenakosti in krivic, ki tarejo delavske in farmarske sloje, je krivoverec, pa magari če pripada tudi k organizirani cerkvi. Tak človek je še več! Obenem je tudi hipokrit! On se hlini za kristjana, živi in dela pa nekrščansko.

Krist ni rekel, po njih besedah jih boste sodili, ampak učil je, **"po njih dejanjih jih bodete sodili."**

Zavedni ljudje, ki znajo tolmačiti Kristove nauke brez pismarjev, pismoukov in farizejev, sodijo **po dejanjih** in ne po besedah.

Krist je vzel bič in je spodil sejmarje in menjalce denarja iz templja, danes se pa svet najbolj klanja blagovnim in denarnim kramarjem. To je najjasneji dokaz, da je prav malo kristjanov, ki se ravnajo in žive po Kristovih naukih in da je veliko krivovercev, ki trdijo, da so kristjanje.

SLIKE IZ NASELBIN.

Burgettstown, Pa. — Dovolite mi malo prostora v listu, kajti minulo je že osem let, odkar sem se oglasil zadnjič, ako ravno ga dobim vsaki dan in mi prav dopade.

Z delom gre v tej okolici po malem. Nekatere majne delajo samo po dva dni v tednu ali po tri dni, večina pa jih je zaprtih. Na ta način menda hočejo podjetniki izstradati delavce.

Društvi imamo dve, pa le po malem napredujemo, čemur so krive slabe delavske razmere. Ti dve društvi sta se domenili, da napravita skupno veselico dne 1. marca, namreč št. 139 S. S. P. Z. in št. 287 S. N. P. J. Jugoslovane iz te okolice torej pozivljam, da se udeležite veselice, za kar se vam že naprej zahvaljuje članstvo društev. Imeli bomo izvrstno godbo iz Pittsburgha.

Društvo št. 139 S. S. P. Z. bo izvolilo novega tajnika, ker se je stari odpovedal. Pridite na sejo 2. marca ob dveh popoldne. Pozdrav čitateljem Prosvete od dolgoletnega naročnika — **A. L.**

Falls Creek, Pa. — Iz naše male naselbine ni nikoli dopisa, ki bi povedal, kako se imamo; zato jaz napišem nekaj vrstic. Slovencev je tukaj prav malo radi slabih delavskih razmer. Glavna delavnica počiva že skoraj štiri leta, in zdaj se potičemo za kruhom sem in tja.

Društvo smo ustanovili tu leta 1913, dne 27. februarja, z deset člani, 9 moških in žensko in dobili smo št. 74 Slovenske delavske podporne zveze, po združenju pa št. 413 S. N. P. J., katero je od začetka pa do danes poslovalo v najlepši slogi in redu. Imeli smo le malo pritožb, ker članstvo vedno spolnuje svoje dolžnosti, kar tudi dokazuje, da ni bil še noben član ali članica suspendiran od našega društva. Ves čas, kar posluje društvo, je pristopilo 32 članov in članic, odstopilo jih je deset, prestopilo devet. Odstopli člani so se večinoma vsi podali v staro domovino, prestopili pa so večinoma radi združenja.

O napredku med članstvom tu ni mogoče poročati, ker so delavske razmere popolnoma zanič. Kljub temu naše društvo šteje 13 dobrih članov in v finančnem oziru pa smo prav dobro podprti. Blagajna je štela koncem decembra l. l. $140.49, kar nas prav zadovoljuje, ker nimamo nič plačevati v društveno blagajno. Od januarja 1914 pa do februarja 1924 smo vsega plačali v društveno blagajno 25 centov. Imeli smo pa par veselic, ki so se dobro obnesle in sicer zadnja še prav povoljno, za kar se imamo zahvaliti bivšemu sobratu Mihaelu Selanu in prijatelju Antonu Ovnu, ki sta se v največji meri žrtvovala za društveno blagajno.

Napisati tudi želim, koliko je naše društvo "Kranjski prijatelj" že prejelo bolniške podpore, odkar obstoji. Vsem članom in članicam je bilo že izplačane za $1,471.50 podpore, operacije pa za $100, torej skupaj $1,571.50. V veliki meri je pri temu škodovala influenca, radi katere, kakor pravi zdravnik je bila izvršena tudi operacija. Koliko smo plačali asesmenta, ne bom pisal, ker gotovo ni nihče radoveden.

Čitatelji torej pomislite o veliki vrednosti društva, ki je komaj v desetih letih nudilo že toliko podpore in je vedno pripravljeno pomagati v potrebi. Ne odlašajte taki, ki še ne spadate k nobenemu podpornemu društvu. Pristopite dokler je še čas, ko boste prestari, bo zamujeno za vedno. V mnogo slučajih je treba usmiljenih sre, da se spravi truplo takega nesrečneža k počitku. In kako dobro je za otroke in ženo umrlega delavca, če je zavarovan, ko prejmejo zavarovalno vsoto v času potrebe, ko oče ne nosi več domov svoje plače.

Pozdrav bratom in sestram! — **Louis Slak**, tajnik društva Kranjski prijatelj, št. 419.

Herminie 2, Pa. — Naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem ter vsem članom društva št. 200, da je nemila smrt prekinila življenje našemu članu Milanu Vijuk. Umrl je dne 31. januarja 1924 v Dixmont bolnišnici, Pa., v starosti 46 let. Rojen je bil leta 1877 v vasi Vorkopis, okraj Glina na Hrvaškem. Pokopali smo ga 3. februarja na pokopališču v Irwinu, Pa.

Pokojnik zapušča soprogo in tri nedorasle otroke, katerih najstarejši šteje 10 let, najmlajši pa tri. Družina bo hudo občutila izgubo očeta, ki ji je skrbel za kruh. Žalovala bo pa z njim tudi S. N. P. J., ker ga je izgubila iz svoje srede. Nepozabni nam brat Milan Vijuk, počivaj mirno. Naj ti bo lahka ameriška gruda.

Pokojnik je spadal k dvema podpornima društvoma, k št. 200 S. N. P. J. in k št. 525 Hrvaške Zajednice. Pogreba so se udeležili člani obeh društev z zastavami. Zahvaljujem se članom društva št. 200 S. N. P. J., ki so se tako v polnem številu udeležili pogreba. Prosim rojake, ki še niso pri nobeni podporni organizaciji, da pristopijo k S. N. P. J., ker v tej jednoti dobi vsak potreben svojo pomoč. — **Mike Pavšek**, tajnik društva št. 200 S. N. P. J.

Marquette, Mich. — Že par let sem v naselbini, pa še nisem čital nobenega dopisa, kakor bi ne bilo tu naseljenih Slovencev. Radi dela se ne morem hvaliti. Še to, kar je, je komaj toliko, da korakamo z dneva v noč, a tedna v mesec in nazadnje v leta, v čemur smo pač vsi enaki.

O napredku v preteklem letu morem le toliko reči, da smo ustanovili društvo z desetimi člani. Zdaj nas je 30 članov, tako da smo v devetih mesecih precej razširili društvo. Društvu je ime "Michiganski Slovenec", katero spada k S. N. P. J. V tej okolici pa je še precejšnje število rojakov in samskih pečlarjev, ki se jim nudi prilika, da pristopijo v našo podporno organizacijo, ki nudi najboljše pogoje za zavarovanje za nesrečo ali smrt. To je najboljša slovenska organizacija v Ameriki, zato rojaki ne odlašajte prav nič več. Članstvo našega društva in odbor so vedno pripravljeni sprejeti nove člane v svoje vrste. Sejo imamo vsako drugo nedeljo v mesecu.

Pred 6 meseci sem se pogovarjal z rojakom na potovanju v Chicago, ki mi je zatrjeval, da je J. S. K. J. najmočnejša v Združenih državah. Pa pred nedavnim sem videl šestmesečno poročilo od obeh organizacij, pri čemur sem spravil, da se je dotični rojak presneto motil. Poročilo mi je povedalo, da S. N. P. J. ima trikrat toliko članstva in pa premoženja.

Torej rojaki ne odlašajte. Pridružite se v našo organizacijo in nikdar ne bo prezgodaj. Glejmo v bodočnost, da bo naša organizacija napredovala in štela v letu 1925 že 100,000 članov, ker le v napredku je naša moč in bodočnost.

— Na 11. februarja je naš pečlar Frank Lakota prenehal biti pečlar. Podal se je v zakonsko življenje z gdč. Frances Čuš. Izreči moram lepo hvalo za postrežbo in uljudnost. Bilo je dovolj veselih poskočnic, pa tudi sušeča se grla so se nekoliko osvežila. Parčku želimo veselo bodočnost v novem stanu.

Pozdrav slovenski pečlarjem in pečlaricam ter čitateljem Prosvete! — **John Poklar**, predsednik.

Iz Kansasa. — Članom je dovoljeno oglašati se v Prosveti, naj bo torej tudi meni, da napišem nekoliko besed. Delamo sedaj večinoma povsod s polnim obratom, ali z zaslužkom se ne moremo pohvaliti, ker odkar smo izgubili našega borca Howata, ni več tako kot je bilo. Vse moramo vzeti za dobro, ali pa sedeti doma. Tako se godi danes: tisti, ki so pripravljeni delati za operatorje, imajo polno moč, oni, ki so za koristi delavcev, pa niso upravičeni ziniti besede. Kako dolgo bo še trpelo.

Pred nedavnim časom sem bral v Prosveti, kako se je pripetilo nekemu rojaku v Illinoisu, ki je, kakor vidim, tudi delal med zadnjo stavko. Ali bratom vendar priporočam, da bi se kaj takega več ne zgodilo, ker s takim postopanjem ne bomo napredovali. Mesto da bi jih preganjali, jih rajši podučujmo, to nam bo več koristilo. Tudi jaz sem bil deležen tiste dobrote — dolgotrajne stavke, pa ni moj namen kritizirati, kajti že preveč je bilo tega. Zato bi tudi dopisovalcem priporočal, da prenehajo in ne upoštevajo naši bratje tega, kar priporočajo nekateri, kako bi bilo treba nastopati proti onim, ki so se pregrešili, pa se sedaj selijo iz Kansasa. Pregovor pravi, da je boljše dvakrat premisliti kakor izgovoriti, in to bi ravno svetoval tudi dopisovalcu ali dopisovalki, kajti s takim pisanjem se samo neti sovraštvo, katerega pa je itak dosti, ako ne preveč. Jaz sem prepričan, če bi ljudje ne bili izobčeni iz unije, da bi se kaj takega ne bilo zgodilo. Pustimo torej medsebojno sovraštvo ter držimo skupaj in nadejajmo se, da se kaj takega ne bo več pripetilo. Preudarno postopanje nam bo več koristilo, da bomo toliko prej dosegli naš cilj, kateri je nedvomno vsakega zavednega delavca, da pridobimo v organizacijo vse delavce in utrdimo njih zavest, ker s tem povečamo odporno silo proti vsiljivim mogotcem. — **J. Gregorčič.**

Burgettstown, Pa. — Z delom tu še nikdar ni bilo posebno dobro. Premogovnikov je sicer več, a obratujeta samo dva in še ta dva le po dva ali tri dni v tednu. Le bolj za pečjo se držimo in časopise beremo, med katerimi pa najbolj ljubimo Prosveto, ki nam vedno prinese kaj poučljivega. Pa tudi Kazimirjeva flika mi pride v roke. Kar čudim se, ko piše, da ima napredne može, ki čitajo tako čečkarijo, kot jo prinasa tisti papir. Saj vidimo, kdo se v njem oglaša: same tercijalke pišejo.

Tercijalka je pisala od tukaj, da smo tu slabi ljudje, ker beremo slabe časopise. Priporočljivo je zanjo, da predvsem pomete pred svojim pragom, kajti dobro vem, da ona tudi ni bila rojena taka svetnica, kakoršno se dela sedaj. Vsi naj bi čitali Prosveto, pa bi bilo boljše kot je.

Še ni dolgo, kar sem v ravno tisti fliki čital, da je Prosveta kriva, ker je toliko razporok. Jaz pa pravim, da je pomanjkanje pravega razuma krivo, da se ljudje ne zastopijo. Ko sva se vzela z mojo boljšo polovico, sem takoj vedel, da ni vse v redu. Če je le bilo treba kaj delati, pa ni bilo prav. Jaz sem si pa le to mislil, če ne bova oba delala, ne bo nič. Enkrat se mi je pa kar izrazila: Kaj misliš, da moram jaz zmerom delati? Pa sem ji lepo dajal nasvete, da je že tako, da moramo delavski zakonci vsi delati in drug drugemu pomagati posebno če imamo otroke. — Pa vse ni nič pomagalo. Odrezala se mi je: "Veš, jaz hočem biti tako debela, kot je soseda."

Je pač tako, če ni pravega razuma. Ako človek vzame v roke Prosveto in če ima um, bo kmalu prišel do zaključka, da si moramo delavci pomagati drug drugemu. Tako tudi razporok ni veliko. Pa če ni drugače, je vendar deset razporok boljše kakor eno grenko življenje skozi leta in leta. — **Naročnik.**

Kaj je otroški urad?

(Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.)

Ideja ustanovitve urada, ki bi se izključno posvetil interesom otrok, je razmeroma nova. Ko so leta 1912 ustanovili United States Children's Bureau, je bil to prvi urad te vrste na svetu. Od tedaj je mnoge inozemskih in večina naših zveznih držav sledila vzgledu strica Sama.

Otroški urad, ki sedaj spada pod department za delo, ima eno izmed najvažnejše in najzanimivejše klijentele na svetu. Oskrba in interesi skoraj štiridesetih milijonov otrok pod 18 letom so poverjeni njegovi oskrbi, vkolikor se tiče delokroga federalne vlade.

Razvidno je iz tega, da ima ta urad veliko nalogo pred seboj. Najprej mu je naloženo, da preiskuje razmere, ki so slabe za zdravje dojenčkov in otrok, kakor tudi mater, kajti zdrava mati pomenja navadno zdravo dete. Ko je urad odkril najboljši način, da se dete rodi zdravo in postane krepak otrok, je nadaljna naloga otroškega urada, da deli to svoje znanje med starše, učitelje in interesirane organizacije, tako da se otroci direktno okoristijo z njim. To delo spada pod upravo dveh oddelkov otroškega urada: oddelka za materinstvo in detinstvo (Maternity and Infancy Division) in oddelka za otroško higijeno (Child Hygiene Division). Prvi izmed teh oddelkov upravlja tudi takozvani Maternity and Infancy Act, o katerem važnem zakonu bomo govorili v drugem članku.

Drug oddelek otroškega urada se bavi z vprašanjem otroškega dela. Pošilja vestne raziskovatelje v vse države in raznovrstne industrije, da najdejo, pod kakimi razmerami otroci delajo in kako to delo vpliva na njihovo zdravje. Ta obrtni oddelek (industrial division) pomaga državam varovati svoje otroke, nasvetujoč jim, kako naj zboljšajo svoje zakone o otroškem delu. Ako bo kongres sprejel amendment k ustavi glede otroškega dela, bo zaščita teh mladih delavcev še bolj olajšana, kajti potem bo oblast federalne vlade na njihovi strani.

Zopet drug oddelek tega urada se bavi z zanemarjenimi in osirotelimi otroki, ki potrebujejo izmarsikdaj ne dobivajo posebne oskrbe od svoje občine. Ta oddelek za socijalno oskrbo (Social Service Division) preučuje najbolj načelne in uspešne načine, kako naj se pomaga otroku, katerega družina se razpušča, otroku, ki je v nevarnosti, da zabrede od prestopkov do zločinstva, otrokom, ki so pohabljeni, gluhi, slepi ali slaboumni. Izid teh proučevanj priobčuje se na razpolago organizacij in držav, ki skušajo pomagati tem otrokom.

Eden izmed najvažnejših opravkov otroškega urada je, odgovarjati stotinam pisem, ki prihajajo vsak dan skoraj iz vseh koncev sveta, proseč za informacije glede oskrbe detet in mater. Vsaka mati in vsak oče naj se zaveda, da mu ta urad stoji vselej na razpolago glede vsakršnih vprašanj in nasvetov. Odgovor je vedno skrbno in čim jasnejše sestavljen.

Grace Abbott, sedanja ravnateljica otroškega urada, pregledajoč enajstletno dobo, kar je začel ta eksperiment, označila je napredek tekom teh let s sledečimi besedami:

"Ko je bil otroški urad ustanovljen l. 1912, ni nihče niti znal, koliko otrok umira vsako leto v Združenih državah in zakaj umirajo. Ni bilo registracije rojstev in nikakih uradnih statistik. Danes je obvezna registracija rojstev uvedena v 30 državah, tako da takozvana birth-registration obsega danes čez 72 odstotkov vsega prebivalstva."

Leta 1915, ko je bila uvedena registracija v sedanjem obsegu, je izmed vsakih tisoč živo-rojenih detet umrlo po 100 tekom prvega leta. Leta 1922 je umrlo le 72 od tisoč. Z drugimi besedami, življenje 60,000 detet je bilo rešeno, ki bili umrli pred svojo prvo obletnico, da so se rodili l. 1915.

Leta 1912 le ena zvezna država je imela poseben urad za zdravje otrok. Niti ena država ni zanemarjenimi, zapuščenimi ali zločinskimi otroki. Niti ena država ni imela urada, ki bi se ukvarjal z tem, niti ena ni imela odbora za oskrbo otrok.

Danes ima 46 držav posebne urade, ki se pečajo z zdravjem otrok. Več kot polovica jih je ustanovilo posebne komisije v svrho raziskovanja vseh panog otroške oskrbe. Več kot polovica držav ima urade, ki se posebno bavijo z zapuščenimi, siromašnimi in zločinskimi otroki.

Leta 1912 sta imeli le dve državi zakone o materinskih pokojninah (mother's pension laws), ki določajo podporo iz javnih skladov za uboge matere z otroki, ki bi drugače bili ločeni od nje in postavljeni v kak zavod. Danes ima 42 držav take zakone.

Leta 1912 ni federalna vlada dajala nikake denarne podpore državam, da jim pomaga varovati zdravje mater in otrok. Danes sme kongres vsled posebnega zakona nakazati vsako leto $1,240,000, katera vsota naj se dela med one države, ki prispevajo enak del k skladu za oskrbo materinstva in detinstva.

Otroški urad si ne prilašča vsega kredita za ta napredek. Ali njegova raziskovanja in nasveti so večinoma dali povod za akcije drugih činiteljev. Dostikrat je otroški urad obrnil pozornost vsega naroda na nekatere nevarnosti, ki jih treba odpraviti, ako naj se zasigura varnost otrok in naroda. V vsakem pogledu in po svojih najboljših močeh je federalni otroški urad vedno opravljal službo zastopnika in varuha otrok in svetovalca in pomagalca staršev in mladinoljubov.

Vino in pijanci v zgodovini. Stari pesniki opevajo vino imenujoč ga "kri zemlje". Pravijo, da je v vino solnce, jasnost in humor. Sveto pismo nam sporoča, da je bil prvi, ki je okusil vino Noe. Grki trdijo, da je rujne kapljico okusil prvi Stafil, Egipčani pa menijo, da si je s sokom vinske trte omočil usta najprej Osiris. Bog vina je bil Bah, nezakonski sin Jupitra in Semeje. Najbolj znani ljubitelji vina v človeški zgodovini so: Herkul, s katerim se ni mogel nihče meriti v junaštvu in katerega je vino upropastilo. Tudi Aleksander Veliki je bil vinski bratec. Apulej je izrekel o vinu sledečo domislico: "Prva čaša vina ugasi žejo, druga te razveseli, tretja zbudi v tebi strast, četrta pa te zmori." O Aristofanu pravijo, da je pil samo kadar ga je imel pod kapo (če so takrat že imeli kape?) Modrijan Sokrat je tudi rad pogledal čaši na dno. Sirakuški Dionizij II. je bil famozen pijanec.

Razne vesti.

ZA PORODNO KONTROLO.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Trdeč, da krši mestna odredba, sprejeta na seji mestnega zastopa syracuškega in prepovedujoča javno razpravo o porodni kontroli, ustavno jamstvo za svobodo v govoru in da bo napravila več škode kakor koristi, je organizacija American Civil Liberties Union brzojavila ugovor županu Walrathu ter ga pozvala, naj v imenu mnogih državljanov newyorške države vetira predlogo.

Odredba je predvsem naperjena proti temu, da bi se v syracuškem mestu vršila konferenca državne lige za porodno kontrolo. Konferenca bi se imela pričeti dne 28. februarja v mestnem avditoriju v Syracusi. Brzojavka, poslana županu Walrathu v Syracusi, se glasi, kakor sledi:

"Kakor smo obveščeni, je mestni svet sprejel mestno odredbo, po kateri je prepovedano imeti javne debate o porodni kontroli. In tista predloga je sedaj pred vami, kakor čujemo. Mi vas v imenu velikega števila newyorškega prebivalstva pozivljamo, da ne podpišete predloge. Je proti ustavnemu jamstvu za svobodo v besedi. Če bi bila uveljavljena, bi naredila več škode kakor koristi.

Potres v Ekvadorju in Franciji.

Guayaquil, Ekvador, 23. febr. — Sinoči je močan podzemeljski sunek stresel to mesto. Med prebivalci je velika panika.

Tarbes, Francija, 23. febr. — Včeraj popoldne je močan potres obiskal Bagneres, Cauteres in druge kraje v tem okolišu. Mnoge hiše so zelo poškodovane.

Reporter čikaške "Tribune" izgnan iz Mehike.

Mexico City, 23. febr. — Vladni oddelek za notranje stvari je odredil, da se Frederick Wright, poročevalec dnevnika "The Chicago Tribune", takoj izžene iz Mehike. Poročevalec je obtožen, da neprestano zavija politične vesti in pošilja svojemu listu poročila, ki so sovražna mehiški vladi.

Čiščenje Mehike.

Mexico City, 23. febr. — Vojni minister poroča, da se je vstaški general Anzaldo včeraj podal zvestim četam z vsemi svojimi pristaši in opremo vred. Kampanja proti guerilskim tolpam v državah Jalisco, Colima in Michoacan je končana. Nekaj rebelnih tolp je še v državi Tabasco, a glavno zatočišče voditeljev je še Yucatan.

Avstrija vrnila Franciji stare ključe.

Pariz, 23. febr. — Avstrijska vlada je poslala Franciji ključe od mesta Lyons, katere je bila vzela avstrijska armada leta 1815. Z vrnitvijo teh ključev je Avstrija pokazala svojo hvaležnost Franciji za pomoč od Lige narodov, ker je pomoč prišla z dovoljenjem Francije.

IZ PRIMORJA.

Kdaj bo konec? — Za sodniki so se italijanske oblasti spravile na sodne uradnike. Pred nekaj dnevi je namreč dobilo 12 uradnikov goriške sodnije poziv, naj se nemudoma opravičijo za razna očitanja, ki jih je predsedstvo navedlo v dotičnem pozivu. Nekemu zelo marljivemu uradniku se očita "slavofilstvo", dokazati torej morajo, da je "slavofob", kar bo po mnenju dopisnika "Edinosti" najbolje storil, ako ubije par Slovencev in jih podari svojemu predstojniku. Uverjeni smo, da bo vseh 12 uradnikov odpuščenih, pravno tako pa smo tudi uverjeni, da se bo gonja nadaljevala tudi pri podeželjskih sodnijah, dokler se tam dihal samo še en Slovenec. Tako pač razumevajo goriški fašisti sporazum in zbližanje med obema narodoma.

Človeške žrtve pod plazom. — Dne 24. jan. so se nahajali na Str. liški planini Frane Leban in še trije mladeniči, vsi Nemškorutanci. Ko so prišli skoro na vrh hriba, so se oddahnili od naporne hoje. Frane Leban je nesel v Jugoslavijo tkat vrečo volne. Naenkrat se je začel sneg pod nogami premikati in snežni plaz je zajel vse štiri potnike in jih zanesel navzdol. Frane Leban in Ivan Stendler sta bila sredi plaza kmalu zgubljena. Nekega mladeniča je zaneslo v dolino med drevje, kjer ga je našli z zlomljeno nogo in napol zmrznjenega. Neki drugi se je srečno rešil do Stržiša. Lebana in Stendlerja pa so našli z zlomljenima hrbtenicama.

Venera zemlja bodočnosti.

V zadnjem času se je začel znanstveni pa tudi ostali svet mnogo bolj zanimati za našo najbližjo sestro med planeti, za Venero, kakor se je zanimal poprej. V prošlem stoletju je bil najpopularnejši planet Mars. Vse je bilo zaverovano vanj in ko je italijanski astronom Schiaparelli zasledil na njem neke kanalom podobne proge in izrazil svoje privatno, ne strokovnjaško mnenje, da bi utegnili biti to res kanali in sicer umetno napravljeni, ni bilo na zemlji skoro nikogar, ki bi ne verjel, da žive na Marsu nam ljudem podobna živa bitja. In ker je Mars po razvoju gotovo starejši kakor naša zemlja, je vladalo splošno prepričanje, da morajo biti ti marsijanski ljudje na mnogo višji kulturni stopinji kakor smo mi zemljani. Ko so predlansko leto velike brezžične postaje dobile nekoč neke tajne, nerazumljive znake, so bili nekateri mnenja, da so to "signali", katere so nam poslali Marsijanci. Slavni Marconi je še lani izjavil novinarjem, da ima resen namen stopiti potom brezžičnega telefona v stik z Marsijanci. O tem so poročali tudi naši slovenski listi in marsikdo tudi pri nas pričakuje, kdaj bo Marconi izpolnil svojo obljubo ter nam sporočil najnovejše vesti z Marsa.

Medtem pa se nekdanje domneve in fantazije o Marsu, njegovih prebivalcih in njegovi kulturi, vedno bolj razblinjajo v nič ter se umikajo realnemu znanstvenemu spoznanju, da na Marsu sploh ni živih bitij, če pa so, so zelo revna in se le z največjim naporom bojujejo za svoj žalostni obstanek. Mars je zemlja preteklosti. Njegova sijajnost in bohotnost je že davno izginila. Tudi na njem, kakor na naši zemlji so se utrdile v pradavnih dobah, pred sto in sto miljoni leti različne dobe, v katerih so se porajale nove vrste živih bitij in izumirale stare. Živeli so razni kuščarji v tropičnih močvirjih in praprotnih in presličnih gozdovih, živeli pozneje višji sesalci in tudi morda razumni, kakor mi ljudje, vsled padanja temperature in vhajanja zraka pa so postale pozneje razmere take, da so morala vsa organska bitja polagoma podleči in poginiti. Tako je danes mnenje o toliko opevanem Marsu. Samo glede stopnje razvoja tega stanja so mnenja deljena. Eni trdijo namreč, da so na Marsu kljub temu še pogoji za nižje življenje, ki kljubuje mrazu in pomanjkanju zraka, drugi pa so mnenja, da je Mars že davno pokrit z večnim ledom in snegom, kakor naši zemeljski poli in da je zato izključeno vsako življenje.

Z Marsom torej ni nič; Mars umira. Naša zemlja je danes z ozirom na razvoj živih bitij na najvišji stopinji med vsemi planeti našega solnčnega sistema. Samo na njej žive bitja, ki so svojo kulturo pritirala tako daleč, da se že resno pečajo z vzpostavo prometnih zvez z drugimi svetovi. Toda tudi če bi se nam to posrečilo, čemu naj se spuščamo na dolga in nevarna potovanja na Mars? Izleti na ta planet bi imeli k večjemu še znanstveno vrednost, druge gotovo ne. Zato pa vstaja pred našimi očmi nova nada in novo zanimanje — naša zvezda danica ali večernica — Venera. Samo o njej so teoretiki danes mnenja, da ima vse predpogoje za eksisteneo organičnega življenja in višjih živali in bitij. Venero obkroža nad 18 km debela plast atmosfere, ki je skoro gotovo popolnoma enaka kakor naša na zemlji in na njej je tudi dovolj vode,, kar dokazujejo debele plasti oblakov, ki neprestano pokrivajo njeno površino, tako da še nikdar menda nismo videli njenega pravega lica. Venera je torej zemlja bodočnosti.

Venera je za polovico bližja naši zemlji kakor Mars in bi jo torej lahko že davno dobro poznali, če bi njen položaj z ozirom na našo opazovalno pozicijo ne bil tako nesrečen. Kadar stoji namreč Venera nam najbližje, takrat nam obrača svojo temno, nerazsvetljeno stran, kadar pa jo vidimo popolnoma razsvetljeno, takrat stoji daleč onkraj solnca. Poleg tega pa jo zakrivajo tudi še oblaki in tako je Venera, čeprav najbližja naša soseda, danes še najmanj poznana. Razne okoliščine pa dajo sklepati, da so Venera nahaja danes na približno oni razvojni stopinji, na kateri se je nahajala naša zemlja v takozvani jura-dobi, ko so pri nas v tropičnem podnebju rastle praproti in preslice in ko so se po kopnem sprehajali razni dinozavri, brontozavri itd., ko so po zraku letali ogromni netopirjem podobni zmaji in ko so se tudi v vodah hladili velikanski močeradi. Tudi na Veneri rastejo danes gymnosperme (praproti, preslice, praprotne palme itd.) ter žive razni zavriji. Višje razvitih sesalcev, ki bi bili sposobni razviti svojo lastno višjo kulturo potemtakem gotovo ni. Razmere morajo biti torej na tej naši sosedi zelo romantične in izlet v ta za nas danes le pravljični svet bi se bogato poplačal, seveda če bi radovednih izletnikov ne požobali za zajtrk kaki dinozavri. Razvoj klimatičnih razmer in organizmov pa bo šel tudi na Veneri gotovo isto pot, kakor je šel na naši zemlji in čez nekaj stotisočleti, ko bo naša zemlja že mrtva, kakor je danes Mars, bodo na Veneri vladale v kulturnem oziru morda enake razmere kakoršne vladajo danes pri nas.

Mars je torej zemlja preteklosti. Zemlja je zemlja sedanjosti. Mogoče pa je tudi, da bo usoda nas boljša nego usoda Marsijancev in da bomo mi že našli sredstva, da se bomo pred smrtjo rešili na — Venero. Razvoj zrakoplovne tehnike se že nagiblje v to smer. Te dni smo čitali v časopisju o iznajdbi letala, s katerim se bo dalo potovati na mesec in na plancte. Vse je že gotovo, manjka le še dovolj velika množina radija. S takim letalom bi se dalo dospeti na Venero v pičlih 17 dneh. Potovanje bi torej trajalo toliko časa kot iz Evrope v Ameriko. To je zelo malo in izleti na Venero bi potem postali zelo enostavna stvar. Danes je vse to še več ali manj fantazija in mi se navadno smejemo, kadar čitamo o takih stvareh, toda, ali ni bilo enako takrat, ko je Krištof Kolumb sanjal o Ameriki? Tudi njemu so se ljudje smejali. Razvoj pomorstva je zbližal Ameriko z Evropo in od Kolumba do danes so že miljoni in miljoni ljudi prehodili isto pot, ki se je zdela našim pradedom neverjetna pravljica. Naši pradedi so se smejali Kolumbu, mi se pa danes smejemo njihovi omejenosti. Vse se spreminja in mogoče je, da se bodo naši potomci, ko bodo potovali na Venero, iskat sreče na novem svetu, smejali istotako nam. Zveza z Venero bi bila za človeštvo na zemlji velikanskega pomena, ker bi razširila naše obzorje pa tudi naše področje. Če se bo človeštvo množilo tako dalje kakor se množi sedaj, bo postala naša zemlja končno premajhna, da bi dajala hrano vsem. Na Veneri, ki je prav malo manjša kot je naša zemlja, bi našli novega prostora za naseljevanje in razbremenitev zemlje. Končno bi lahko tudi prišlo do oboroženega konflikta med Zemljani in Venerijanci in izpolnile bi se fantazije Welsovega romana 'Borba svetov'.

Napis na grobu matematikovem.

Diofantes iz Aleksandrije je živel menda v prvi polovici četrtega stoletja po Kr. Izdal je aritmetično delo, ki je za celo tisočletje za njim obsegalo vso aritmetično in algebraično znanje. Še danes govorimo o diofantičnih enačbah. Velikemu matematiku so postavili prijatelji na grob lep spomenik z napisom v grškem jeziku. Ta napis prosto prevajamo, nekoliko po vzgledu Koseskega, ne radi njegove pesniške lepote, marveč radi zanimive računske naloge, ki jo najdeš v napisu. Vsakdo te naloge ne reši!

Napis na grobu se glasi:

"Tu Diofantes leži, ki kamen si
ta je postavil,
Z njega mu starost izveš, ako ra-
čunati znaš.
Eno šestino doživel življenja je
svojega deček,
Še dvanajstino prištel, glej, že
kosmata je brada.
A ko sedminka je prišla, si družico
vzel je v hišo,
Zdaj pa še pet let prištej, sinka v
zibki poglej!
Joj! Ubogo to dete, ko jedva let
polovico
Očke doseglo je, švrk, škarje
prerežejo nit!
Še štiri leta nato se oče je vkvar-
jal z računstvom,
Da potekel je čas, dosežen življe-
nja je cilj."

Rešitev te enačbe prve stopnje pove da je Diofantes dosegel 84 let. Do 14. leta je bil otrok, do 21. mladenič, oženil se je s 33., v 38. se mu je rodil sin, ki je umrl v starosti 42 let (polovica od 84) ko je bil oče 80 let star.

Preračunajte!

Kaj žrtvuje ženska za lepo figuro?

Zelo veliko. Normalnemu človeku se zdi nemogoče, do kakšnih žrtev je pripravljena žena, da dobi lepo telesno formo. V Pragi si je izmislila neka dama zelo radikalno kuro, da dobi zaželjene telesne forme. Letos tehta ta dama samo še 38 kilogramov. Toda to ji še ni dovolj. Shujšati hoče še bolj, da dobi vitkejšo postavo. Ne je prav nič, oziroma samo kredo. In vendar hoče shujšati še bolj. Pije samo grenak čaj, ampak le v majhnih količinah. Polagoma je postala bleda in slabotna, kakor 12 letno dekletce, ki je zelo bolno. Pa ji še ni dovolj. Opustila je vse drugo, vsak dan je štiri ure jezdila in ravno toliko časa hodila. Vsa njena hrana je bila poleg krede in grenkega čaja mleko. Ko pa je zvedela, da mleko človeka debeli, je opustila tudi to. Če bo nadaljevala to svojo kuro še par mesecev, bo postala sploh tako majčkena, kakor kak embrio. Mogoče postane celo nevidna, kar je zelo verjetno.

Druga dama je umrla te dni v Parizu. Bila je nekoč — pred dvema letoma — zelo obsežne postave. Stara komaj 28 let. Hotela pa je postati vitke postave. Ni jedla, ni pila, uganjala je samo sport in podobno. Nazadnje je dobila vnetje pljuč. Tudi tedaj ni hotela spremeniti svoje dijete, samo da postane čimprej vitka. Ko so je je polastila druga pljučna bolezen, je pričela hirati. Toda vitka je hotela postati, in to je bilo zanjo dovolj. Navsezadnje je shujšala tako, da je bila že samo kost in koža, pravcat skelet. Ko so ji povedali zdravniki, da zanjo ni več rešitve, je pogledala svoje okostenelo in izsušeno telesce in pričela jokati. Dejala je: "Ah, kako je hudo, da mora umreti človek v cvetu mladosti! In to ravno tedaj, ko je dobil lepo formo!"

Povest starega rudarja.

(Piše Anton Kochar.)

(Dalje.)

Obdržavali smo konvencijo v Grdinovi dvorani. Po dokončanem dnevnem delu smo bili povabljeni na banket, kjer sem slišal prvi lepi nagovor brata Gornika in potem pa izvrstno godbo pod vodstvom g. Butala z lepim petjem društva "Triglav". Kuharice so se postavljale, da je bilo vse kaj. Deklica je prinesla kokoško, pa ponujala številke po 25 centov. Vsak je vzel tiket in ga tudi plačal. Žena je privedla kozo z dvema mladičema v iste svrhe. Zanjo je prišel v dvorano šofer in prodajal po 50c lističe. "Pred vrati stoji moj lepi ford", je rekel. "Če boste zadeli, se odpeljete z njim domov." Tudi njemu sem dal 50c. Taka zabava z radostjo in veseljem je trajala do ranega jutra.

Drugega dne sem vprašal, kdaj se je vršilo srečkanje, ker med zabavo med zgovornimi rojaki nisem imel niti časa vsemu slediti. "Vidi se, da si delegat", sem dobil odgovor. "Ti se ne razumeš. Delegatje ne plačajo nobene vstopnine, a stroški se pa morajo pokriti. Tako koza s svojima mladičkoma še vedno stoji v hlevu in čaka druge prilike srečkanja. Petelin s kokoško še kukurika v kurniku, zajka s svojim zajcem še polega, da pričaka drugega srečkanja, avtomobila pa sploh nikjer ni."

Tako mi je pojasnil delegat, ki sem ga videl tudi kot strežnika pri banketu.

Stari Grdina je bil moj znanec še od leta 1876. Seznanil sem se bil z njim v Žaleu, kjer smo se slučajno sešli tistega leta. Bil sem takrat že odslužen vojak, on pa še kot klobučarski vajenec. Niso se torej videla od leta 1876 do 1910. Sploh bi se ne bili spoznali, a med govorjenjem smo se. Kot bolj veren mož, je pripovedoval, kje povsod je že bil po božjih potih. Celo v Rimu je že bil na božji poti, kjer je videl grob svetega Petra. Tudi Kristusov grob v Rimu je videl, kar se mi je pa čudno zdelo, ker sem vedno mislil, da imajo Jezusa pokopanega v Jeruzalemu. Pa čeprav je morda kdo o taki malenkosti zadvomil, mu delegatje nismo hoteli nič oporekati. Sploh smo bili bolj dovzetni za vabljivo steklenico brinjevca, ki je stala na mizi.

Videl sem lepe reči po cesti svete Klare. Tam govorijo lepo slovensko kakor v Ljubljani od kolodvora do grada. V katerokoli trgovino sem prišel, so me sprejeli po slovensko. Stari moj znanec Jurij Travnikar me je vodil po tisti cesti in razkazoval mi je velika podjetja, ki jih lastujejo Slovenci. Vrnila se je konvencija čisto po domače, delegatje smo dovršili, kar so nam naložila naša krajevna društva in potem se pa razšli. Zato se moram posloviti od izobraženih in gostoljubnih Klevelandčanov, ker moram nadaljevati z opisovanjem drugega od leta 1910 dalje.

* * *

Pisal sem že o tistem malovrednežu, ki je bičal našega rojaka. Bil je to voznik, ki pa je pozneje postal predstojnik roya Mariane nekje v Washington okraju. S svojim šikaniranjem je bil zelo nepriljubljen pri delavcih, ki bi ga bili radi že davno prosti. Nekoč so mu pripeljali avtomatičen piano, ki si ga je naročil iz tovarne.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich R. F. D. 7, Box 61, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 376, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terčelj, Box 92, Henderssonville, Pa., John Gerlich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon, Run, Pa. John Grošelj, 14621 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Žugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alič, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Jožko Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. Joe. Shuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca z gl. odborniki, ki delaje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljaje na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljaje Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljaje na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Tretja delavska predloga sprejeta v angleški zbornici.

London, 23. febr. — Predloga o reguliranju stanarine je bila sprejeta pri drugem čitanju v nižji zbornici včeraj popoldne. To je že tretja čisto delavska predloga, ki je bila sprejeta, odkar zboruje parlament. Kakor prejšnjima dvema, tako so tudi tej konservativci zelo nasprotovali, dočim so liberalci glasovali za predlogo.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Library, Pa. — Vašega dopisa ne moremo priobčiti toliko časa, dokler niso znani kandidatje za glavni odbor S. N. P. J. — Pozdrav!

RAD BI IZVEDEL

za naslov mojega brata Albin Pavlin-a, pred desetimi leti se je nahajal v Mehiki ,tam se je oženil z neko Mehikanko. Rojake prosim, ako kateri ve za njegov sedanji naslov, naj mi to sporoči, ali naj se mu sam prijavi. Jaz sem njegov brat in mu imam poročati zelo važne stvari. Moj naslov je: Justin Pavlin, 2307 So. Leavitt St., Chicago, Ill. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

za sledeče štiri rojake: Joe Pangre, Frank Babič, Jakob Heliksman in Mike Dovgan. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za naslove teh štirih, naj mi to naznani, za kar bom zelo hvaležen. Ako bodo pa sami ta oglas čitali, želim, da se mi priglasijo, ako se ne prijavijo, bom drugikrat jasno povedal v slovenskem in angleškem jeziku, zakaj jih iščem.

John Bernat, 144 West Chesnut Street, Leadville, Colo.

(Adv.)

RADA BI IZVEDELA

kje je moj soprog Jože Vrbičan, ki je odpotoval dne 2. decembra, 1923, nekam proti W. Virginiji. V Cumberland, Md., je zbolel, tam je povedal prijatelju, da gre domov v Verono, Pa., ker pa nisem od njega dobila nobenega poročila, sem bila zelo v skrbeh in sem šla v Cumberland, Md., in res našla sem tam njegov kovček na postaji, o njem pa nihče ni vedel ničesar. Uljudno prosim rojake, če je komu kaj znano o njem, ali če ga je kdo videl, naj mi to nemudoma sporoči, ako bo on sam ta oglas čital, naj se mi takoj javi. Gori je njegova slika. Ivanka Vrbičenka, 330 Arch Street, Verona, Pa. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

MIZARJI!

Išče se par slovenskih mizarjev za prevzeti mizarsko obrt (Carpenter shop). Dolgoletne izkušnje in dobičkanosno podjetje v središču Chicaga, se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Izvanredna priložnost za dobro bodočnost. Pisma naslovite pod: "Carpenter Shop" na upravo "Prosvete", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

CUNARD ANCHOR

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh

na morskih velikanih, ki vozijo vsako soboto

AQUITANIA .....45,647 ton
MAURETANIA .....30,704 ton
BERENGARIA .....52,022 ton

Prijazne kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obedna, kadilna in počivalna soba. Pokrito promenadno nadkrovje. Javna kopališča. Nobenih skrbi.

Cunardovi Money Orderi so izdatnejši v Jugoslaviji kitro, varno in zanesljivo.

Za potni listek in drugo pojasnilo oprašajte pri bližnjem agentu v vašem kraju.

CUNARD ANCHOR LINE,
140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Hajduk Čaruga.

(Od našega stalnega poročevalca iz Jugoslavije.)

Zelo veliko se je govorilo in pisalo o "slavnem" hajduku Jovi Čarugi, ki je bil, odkar je prestala svetovna vojna, strah in trepet prebivalcem Slavonije, Bosne, Like in Dalmacije. Zato naj tudi bralcem Prosvete podamo nekoliko bližjo sliko tega junaka, ki najbrž ne bo imel kmalu para v naši državi in pa tudi drugod.

Oče mu je bil bogat slavonski posestnik v selu Bare, ki pa je ubožal počasi, dočim je bil njegov ded zelo velik bogataš. Ko je Čaruga dorašćal, ga je okrutna mačeha (mati mu je v mladosti umrla), — vedno šikanirala, da ni imel doma nobenega obstanka in se je pričel že mlad potepati po svetu. Prišla je vojna in l. 1915 je moral k vojakom. Skušal je dezertirati, a mu ni uspelo. V Galiciji si je nato v neki vojaški pisarni ponaredil dokumente in šel kot nadporočnik Horvat na dopust domov, kjer se je s ponarejenimi dokumenti vozil okrog in celo zahajal med častniške zbore v Zagrebu, Osijeku in Pešti. Ko so mu pričeli slediti, se je sam ranil in odšel v bolnico v Pešto, kjer je počenjal razne pustolovščine. Po ozdravljenju pa so ga poslali v Osijek h kadru, kjer je na debelo ponarejal dokumente in odpuščal svoje tovariše na dopust in navsezadnje še sam pobegnil. Zašel je v zeleni kader, katerega je organiziral takrat v slavonskih šumah harambaša Božo Matijević pod imenom "Gorskih ptičev". Ta družba se je po prevratu 1918 prelevila v čisto navadno razbojniško društvo, ki pa je bilo organizirano in je imelo svoje zakone in svoj program, iz katerega so posebno zanimive nekatere točke. Božo Matijević je ustavil program, ki se je glasil: "Ustanavljamo kolo "Gorskih ptičev" radi osvete buržoazijsko-kapitalistični anarhiji in radi nasilstva njihovih slug, predrznih orožnikov, ki ne priznavajo zakona in izvršujejo najhujši teror nad narodnimi množicami kot v dobi turškega gospodarstva — ter radi bednega stanja, v katero je zapadla država SHS po svojih voditeljih. Društvo si stavlja dolžnost trgati verige robstva, v katere nas je vrgla nesloga, lenoba in podkupljivost sedanjih voditeljev, ter hočemo postaviti protiteror državnemu terorju, da tako ustvarimo temelj sovjetske oblasti v Jugoslaviji. Sredstva tega cilja se bodo upotrebovala po primeru in izkušnji, ki smo jo dobili od državne kapitalistične kamarile, stroške pa naj prenese cela kapitalistična družba."

Štatuti pa katere je izdal Čaruga se glasijo: 1.) Kolo "Gorskih ptičev" ima za svojega poveljnika najbolj izkušenega člana, ki skrbi za vse, opravlja in zapoveduje priznavajoč nasvete članov.

2.) Vsak član kola je uveden v glavne društvene principe in opozorjen na vse eventualnosti, ki sledijo radi svetnih, ali nesvetnih izpolnjevanj dolžnosti, po katerih sledi ali nagrada ali kazen.

3.) V znak, da član pristane na vse društvene obveznosti, podpiše štatut z imenom ali križem. S tem postane legalni član kola "Gorskih ptičev".

Zakon in kazen 1. Vsak član društva je dolžan vsepovsod spoštovati poveljnika in mu prijavljati vse, ker se tiče interesov in napredka. Nespoštovanje, kljubovalnost in svojevoljna neizpolnitev zapovedi se kaznuje s smrtjo. Istotako hotimično oškodovanje društva.

2. Razmreje med "Gorskimi ptiči" mora biti kakor med rodnimi brati. Zafrkavanje, mržnja in psovke so prepovedane. Kazen: 1. dvakratna straža; 2. straža na najnevarnejšem mestu in 3. smrtna kazen.

3. Orožje je glavna obramba vsakega člana. Zato mora orožje čuvati snažno in vedno pripravljeno. Kazen: Kakor za § 2.

4. Kakor so človeku potrebne oči v glavi, tako je vsakemu gorskemu ptiču potrebna puška. Kdor neoprezno izgubi del orožja, mora izgubljeni predmet takoj nabaviti na lastne stroške. Kdor odvrže svoje orožje ali ostane brez njega, se kaznuje s smrtjo.

5. Straže se postavljajo za varnost celega društva, poveljnika ali poedinih članov. Straža se vrši budno in točno. Zaspati na postajanki ali radi netočnosti škodovati društvu se kaznuje s smrtjo.

6. V borbi mora biti vsak član hraber in neustrašen, sledeč poveljniku. Brez danega znaka ostaviti položaj, pobegniti iz borbe ali izreči poglavarju nepokorščino, se kaznuje s smrtjo.

7. V neborbenem času je članu zabranjeno samovoljno oddaljiti se iz taborišča. Kazen po § 2.

8. Samovoljno oddaljenje preko 24 ur se na licu mesta kaznuje s smrtjo.

9. Ujetnika nagovarjati ali pa mu skrivaj nuditi hrano ali kaj drugega, se smatra kot plaho obnašanje v borbi.

10. Izdajstvo, ki škoduje ugledu ali obstanku kola, se kaznuje s smrtjo.

11. Vsak gorski ptič se mora povsod obnašati dostojno, uglajeno in pravično, kar bo služijo v ugled društvu in v strah protivnikom. Kršitelja tega paragrafa se kaznuje z ukorom, dvakratno stražo ali s smrtjo.

Leta 1920 pa je v nekem spopadu z orožniki na neki planini Božo Matijević padel zadet od krogle. Le Čaruga in še par drugov so srečno ubežali. Društvo se je razbilo, a Čaruga ga je na novo organiziral v drugi planini in od tega časa je postal "slaven", da se ga je vse balo. Izvršil je nebroj zločinov od navadnih tatvin do najgrozovitnejših roparskih umorov. Doslej ima dokazanih 18 roparskih napadov in 7 umorov; dohajajo pa vsak dan novi podatki o njegovem delovanju.

Čaruga se je ob prevratu vrnil v domač kraj in prevzel poveljstvo narodne straže in ubil nekega seljaka. Obsojen je bil nato na 4 leta ječe a se mu je posrečilo, da je ubežal in tako je zašel v Matijevićevo kolo gorskih ptičev. Božo Matijević je pa večini slavonskega prebivalstva inponiral, ker je šel o njem glas, da preganja le bogataše in oderuhe a pomaga siromakom. Matijević je bil iz šeste gimnazije potrjen k vojakom in kot kadetni aspirant prišel v rusko ujetništvo. Tam se je vpisal v jugoslovansko legijo in se boril v Dobrudži, a ker je postal boljševiško navdahnjen, je l. 1918 prišel domov in se skrival po gozdovih in nato organiziral zeleni kader. Po prevratu bi se prav lahko rehabilitiral, a instinkt ga je gnal v gore in tam je vodil svoje društvo, katerega pravila smo navedli zgoraj. Čaruga pa je, ko je videl, da mu vse orožništvo in leteče kolone ne pridejo do živega, začel precej brezskrbno življenje. Njegova tolpa je bila strah vsej Slavoniji in oblasti so razpisale na njegovo glavo 50.000 dinarjev nagrade. Čaruga pa je živel pod raznimi imeni med ljudstvom in posečal zabave v Zagrebu in hodil na letovišča ob morju in drugod. V Vinkovcih pa si je najel pod imenom vojnega liferanta Nikole Drezgića elegantno stanovanje s 5 sobami, kamor je vabil na pojedine same ugledne meščane. Ker je bil s svojimi drugi v stalni zvezi, se je lahko povsod izmikal zasledovanju orožnikov in dostikrat bil celo v njihovi družbi in popival z njimi.

V Retkovcih se je seznanil z neko ne lepo devojko Mando Smolčić in se zujo zaročil pod imenom Milan Barić. Po naključju pa je neko pismo naslovljeno na zaročenko prišlo v roke osebi z enakim imenom in ona nevedoč kaj naj pomeni to, ga je izročila orožnikom. V tem pismu se je govorilo o nekem roparskem napadu in orožništvo mu je prišlo na sled in ga aretiralo v njegovem elegantnem stanovanju, ko je ravno komaj prišel zjutraj domov, ko je celo noč prekrokal z nekim kapetanom in industrijalcem. Ker se je, ko je bil aretiran, legitimiral kot Nikola Drezgić, orožništvo ni bilo na jasnem o njegovi osebi, a kljub temu so ga pridržali in pa odvedli v Retkovce, kjer so ga konfrontirali z zaročenko. Po dolgem trudu se je izkazalo da je za tem imenom skrit Jovo Čaruga. Po njegovi aretaciji se je marsikdo oddahnil, a nemalo so se čudili v Vinkovcih, ko so zvedeli s kom so imeli opravka, ko so zvedeli, da je bil bogati vojni liferant toliko iskani Čaruga. Kot vojni liferant je dobavljal meso za ondatno vojaštvo in je bil za 5 din. pri kili cenejši kakor drugi liferantje.

Kadar pa je hodil okrog, pa si je pomagal ponajveč z orožniško uniformo. Tudi pri napadu na gradič Tompojevci se je poslužil z vsemi kompleti orožniške uniforme. Orožje pa so imeli skrito v Retkovcih. Vseh njegovih drugov so dosedaj aretirali 8 in našli dokaj orožja. Sedaj sedi Čaruga v ječi v Osijeku in piše spomine, katere priobčujejo zagrebške "Novosti". O njem se zelo mnogo piše in govori, posebno zanimivo je to, da se je kot vojni liferant družil največ z židi, na drugi strani pa jih je zopet ropal. Ko ga je židovski brivec bril v ječi se je baje izrazil: preje sem jaz bril žide, sedaj pa židje mene. Ko je policijski komisar zvedel o njemu, bi ga bil kmalu pobil, tako se mu je za malo zdelo, ko sta tolikokrat skupaj sedela pri eni mizi. Orožniki, ki so ga ujeli, dobijo čedno nagrado, ker so poleg oblasti tudi posamezne občine razpisale več manjših nagrad na njegovo glavo. Sedaj ga zaslišujejo in čez kakega pol leta se bo morebiti vršil njegov proces ko bo enkrat zbran proti njemu ves materijal in potem bo najbrž obešen, ako se mu ne posreči da popreje — uteče, kar pa je zelo malo verjetno, ker ga imajo dobro okovanega v železje.

Čaruga je storil svoj prvi zločin v družbi "Gorskih ptičev" z napadom na trgovca Schlosberga v Bokšiću, od katerega je zahteval 5000 Din, veleposestniku Merklu iz Perčanaca so odvzeli brovning in 1000 Din, trgovca Adolfa iz Kutova so oropali za 1500 Din. Lansko leto pa so napadli blagajnika Nemedija od firme Neuschlos, ki se je peljal v spremstvu orožnika Tintorja po gozdni železnici na motorni derezini v gozd, kamor je šel izplačevati delavce. Tintorja so ustrelili, blagajnik in šofer pa sta ušla. Napad na lovski gradič Tompojevci, kjer je v boju z razbojniki padel naš rojak nadgozdar Pirkmajer se ni posrečil, saj odnesti niso mogli nič. Pri nekem posestniku Tomu Stankoviću blizu Gospića pa je oropal 300 dolarjev in 7000 Din. Ima še mnogo drugih stvari na vesti, ki so še skrite, več pa je že odkritih. Naropane dragocenosti pa je spravljal pri nekem urarju, katerega oblasti nočejo izdati. Na vesti ima tudi pet umorov med svojimi tovariši.

Kruh bodočnosti.

Kruh je že stoletja glavna hrana evropskega prebivalstva in vendar se niso do svetovne vojne skoraj nič, ali pa prav malo pečali znanstveniki z raziskavanjem krušnih izdelkov na njih prebavljivosti in njih prehranjevalno vrednost. Šele svetovna vojna in kot njena posledica, vedno večje pomanjkanje živil, je dovedla do znanstvenega preiskovanja in do praktičnih poizkusov na omenjenem polju. Eden prvih znanstvenikov, ki se je začel pečati s praktičnimi in obsežnimi poizkusi, kako bi se iz manj vrednih snovi dobilo tečeno in zdravo pecivo, je bil dr. Julij Stoklasa, profesor na češki tehnični visoki šoli v Pragi. Ravno zadnje mesece so prinesli razni listi laskava poročila in tudi sliko tega učenjaka. Omenjeni je že leta 1914 začel s praktično preizkušnjo o prehranjevalni vrednosti raznih nadomestilnih snovi, kakor ječmenove, koruzne in krompirjeve moke. Preizkusil je tudi take snovi, ki bi zboljšale, kot primesi, okus in prehranjevalno vrednost peciva, n. pr. primes sladkorja, sladu itd. To započeto delo je nadaljeval do danes in objavil rezultate svojega uspešnega dela v knjigi: "Kruh bodočnosti", ki je izšla v Jeni.

Stoklasa pride do zaključka, da je kruh pečen iz končne moke, ki jo dobimo iz otrobov, največje vrednosti za narodno prehrano. Vse analize so pokazale, da vsebuje moka čim temnejša je, temveč beljakovine in temveč čistega pepela. Pepel ima v sebi za prehrano jako važne prvine kakor: klor, fluor, fosfor, žveplo, kalij, kalcij, magnezij in železo. Tudi ni vseeno, koliko teh snovi se nahaja v moki in v koliki meri pridejo v človeško telo. Največjo množino teh prvin vsebujejo žitni in rženi otrobi, pri tem ko jih je beli moki jako malo.

V bodočnosti je stvar okusa, koliko hočejo gospodinje pridati otrobov k beli moki, pri izdelovanju finejšega peciva. Na vsak način pa je dognano, da je množina biogenih prvin, ki jo vsebuje kruh iz same bele moke, velika premajhna za prenavljanje človeške sile in prenavljanje snovi v človeškem telesu. Kakor znano, narana izbera prehrane pri velikih ljudi, le po okusu in neglede na dietične in filozofične učinke. Ta način prehranjevanja ima samo po sebi umeno, slabe posledice za organizem. Posebno kar zadeva moke, je razlika med posameznimi vrstami jako velika. Biokemično raziskovanje človeškega organizma nam vedno bolj pokaže, da niso pri mehaniki in dinamiki osnovne in plinske izmenjave kakor tudi sploh pri vsem stavnem in obratnem presnavljanju organizma neobhodno potrebni kisik, voda, ogljik in dušik, ampak tudi vse druge prvine, ki se nahajajo v rastlinski stanici.

Samo mesna hrana ne zadostuje, primanjkovanje gotovih organskih snovi v samo mesni hrani se pokaže v najkrajšem času, posebno pa pomanjkanje encimov, ki jih vsebujejo v tako veliki meri otrobi. Manjkajo pa tudi rastlinske snovi, ki se nahajajo nakopičene v skrajnih plasteh zrna. Za zgradnjo okostja, zob in sluznih organov je potrebna prehrana, ki vsebuje veliko fosforja in železa, kakor tudi že prej omenjene prvine. Živčni sistem rabi neštete snovi za svojo prehrano in možgani delujejo brez njih le slabo. Kako enostranska prehrana z belo moko, obsoja Stoklasa tudi vporabo samo črne moke. Obe moki je treba mešati, pridatek takozvane moke dá pa kruhu še beljakovine v lažje prebavljivi obliki kakor jih vsebuje čisti rženi kruh.

Pri zavživanju takega kruha se vrši prebava intenzivnejše in človek se počuti bolje kot prej.

Prednosti, ki jih imajo otrobi v naš kruh, so neprecenljive vrednosti.

P.

ZLATNIKI.

Spisal Milan Fabjančič.

I.

Nalahno je odprl vrata, vstopil in jih pazljivo z obema rokama zaprl za seboj. V sobi je plaval omotičen vonj po tobakovem dimu, konzervah in vojaških škornjih. Postal je pri vratih; v rokah ki jih je stiskal v ramenih, je vrtel obnošeno pokrivalo in s hitrim, skoro plašnim pogledom je preletel vse stene in opravo. Globoko je vzdihnil skozi nos: začutil je, kako raztreseno mu bije srce in kako mu podrgetavajo roke.

Za mizo sredi sobe je sedel mladi, orjaški podčastnik in gledal skozi okno; svoje dolge krake, ki so tičali v nerodnih, težkookovanih škornjih, je molel daleč predse in jih vrtel na petah. Niti ozrl se ni, ko so se vrata tako tiho odprla in zaprla, kajti to mu je bilo znamenje, da je vstopil eden onih, ki jim je on gospod in zapovednik, in ni trenil, ko sta zašumela pri vratih bosa, drsajoča koraka in plaho zamrla.

Tih in sklonjen je stal pri vratih in si ni upal naprej; zdelo se mu je, da sunkoma podrgetava vsa soba, da se miza dviga, raste in jo podčastnik pritiska s svojimi težkimi komolci v tla.

"Kaj je?" je osorno vprašal podčastnik, skoro kriknil je in ni se ozrl.

Ves se je tresel od nenavadnega "kaj je". Srce mu je udarilo, ramena so se mu dvignila v kratkem sunku in skozi nos mu je planil oster vzdihljaj. Pognal se je naprej in sklonjen pridrsal k mizi: "Gospod . . ."

"No?" je dejal podčastnik in se še vedno ni ozrl; samo v nerazločnih obrisih je začutil poleg sebe ponižno, strgano figuro ujetnikovo.

"Gospod, če bi dovolili . . ."

"Kaj če bi dovolil . . .", se je osorno ozrl podčastnik in se mahoma zasmejal. "To si ti, glej ga . . ."

"Če bi dovolili, da grem v mesto, gospod . . .", je milo zaprosil ujetnik.

"He! V mesto? Kaj pa bi v mestu?"

"Vidite, strgan sem, pa bi si kupil niti, da se pošijem, gospod . . . Potem pa lesenih klincev bi kupil, gospod, da si pribijem podplat, ki se je odtrgal od čevlja, gospod . . .", je hitro, suvaje govoril in s prstom pokazal na obleko, ki je cunjasta visela na njem, in na bose noge.

"No, da . . . Koliko jih je strganih! Če dovolim tebi, moram tudi vsem drugim in vsak dan bi romala procesija v mesto. Jako rad bi, toda..."

"Gospod, sramota je . . . Poglejte!" se je obračal ujetnik, prijemal za krpe in dvigal bose noge.

"Je res, saj verjamem, toda stvar je nekako . . ."

"Takoj se vrnem, gospod, kakor hitro opravim."

"No, da . . . Seveda ti, imaš denar, ki imaš zlate . . . je nekako vzdihnil podčastnik in pomislil bo pomežiknil.

"Jaz, da imam zlato!"

"Ne taji! Človek, ki ima cel kup, izvoha vse, če pa ti ne, drugi kaj radi povedo. Tri zlatnike imaš pa je!"

"Jaz? . . . Nič nisem . . ."

Gruma je obtičala kosmata v grlu. Podčastnik je gledal zlobno in mirno, na ustnah mu je ležal oster pa zvit nasmešek; ujetnik je prebledeval v obraz in srce mu je udarjalo pod težkim, nevidnim bremenom, ker je zaslutil v preračunanem podčastnikovem nasmešku nekaj pretečega, mučnega.

"Jaaz?" je odstopil za korak, položil levico na srce in z desnico objel čelo.

"Ti, ravno ti . . . Kaj bi se prerekala! Daj mi zlatnik, pa pojdeš!" Podčastnik se je obrnil v stran in ujetnik je obstrmel. Stal je na mestu in se ni zganil; na njegovem licu se je rdečica grabila z bledico in oči so se mu stisnile. — Podčastnik je odstranil vrgel pogled na ujetnika in tiho pošmrknil.

"Imam, pa ne dam!" je kriknil ujetnik in udaril s pestjo ob mizo.

Podčastnik je odskočil in zadrl osupnjeni pogled v ujetnika ali že je divje planil s stola in stisnjenih pesti zakričal: "Kdo pa si ti, ki razbijaš po mizi?"

"Imam, pa ne dam! Vam ne, da veste!" je prevpil ujetnik podčastnika in odskočil pred njegovo dvignjeno pestjo. "Svinja . . . Razbojnik!"

Podčastnik se je bliskoma obrnil, zgrabil puško in krčevito stisnjenih zob dvignil kopito, da bi sunil; ujetnik je razdraženo odskočil, stisnil pest in se penil: "Tako bi rad? Svinja! O, ne dobiš, niti toliko ne dobiš, na . . .", je počil z nohtoma.

"Ali veš, kje si in kaj si?" je rohnel podčastnik in se z dvignjenim kopitom vrgel na ujetnika, ki je omahnil proti vratim; sunek ga je zadel tako silno, da je priletel z obema rokama v vrata in jih odpahnil. Drugi sunek ga je položil čez prag na trebuh. Hitro se je pobral in čimdalje huje kričal: "Denar bi rad, zlato? O, ne dobiš nikoli, nikdar!"

Na krik in ropot so pridrveli ujetniki iz zatohlih sob, ljudje so šumoma odpirali okna in strmeli. Ujetnik je stal sredi ulice in kolikor bolj je rastla tolpa krog njega, toliko besnejši je postajal.

"O, ne dobiš, ker ne dam, razbojnik . . .", je kričal in vroča kri mu je zalivala rjavi, izžeti obraz; razkoračen in bos je dvigal pest in viseče krpe na njem so se majale.

"Poberi se v kasarno!" je planil podčastnik in pokazal s prstom smer; spričo toliko ljudi se je nekoliko ohladil — povesil je puško in samo strupeno gledal.

"O, ne! Tukaj pred vsemi se razčistimo . . . Naj vsi vedo! Denarja pa ne dobiš! Ali veš sedaj?"

Podčastnik je stal pred vsemi visok in železnohladen, krog ust mu je zaigral zloben smehljaj. Ali vendar mu je bilo nerodno, ker je nehote tikal roko za jermenasti pas in izpod kape streljal na odprta okna, odkoder so zrle ženske in otroci.

Medtem je pritekel stražnik z nasajenim bajonetom in težko sopeč z očmi vpraševal podčastnika, ki mu je z zapovedniško kretnjo naložil: "Odženi ga pred komandanta! Bom jaz že pokazal . . ."

"Marš, pa kar hitro!" je visoko in teuko kriknil stražnik in črno pogledal ujetnika. "Hajd!"

"Nikamor ne pojdem!"

"Ženi ga!"

"Marš!" je zagrabil stražnik ujetnika za ramo.

"Nikamor, sem rekel . . ." je zavrtel z rameni in se iztrgal. "Denar bi ti rad, razbojnik, toda ne dobiš ga . . ."

(Dalje prihodnjič.)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo neprijetna simptoma. Da preprečite težje posledice vzemite

Severa's Cough Balsam,

ki prinaša zaželjeno in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimske meseca.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Almanah za leto 1924 je natisnjen. Dobe se po vseh lekarnah zastonj, ali pišite nam.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

DOLGOČASNEGA ZIMSKEGA MAČKA

prav lahko vženete v kot, ako si naročite pravi glasni garantirani VICTOR gramofon in prave slovenske plošče, polke, valčke in petje isto Victor izdelka. Pišite po brezplačni cenik na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

On je edini Slovenec v vzi Ameriki, ki ima direktno zvezo z Victor tovarno.

[redacted]

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v Vaso korist, da pišete naši tvrdki za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za Vas pomenilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša tvrdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE V VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo Vaših sorodnikov in prijateljev iz stareža kraja. Naša tvrdka Vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

POŠILJANJE DENARJA.

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljatve se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se Vam priporoča

SLOVENSKA BANKA

ZAKRAJSEK & CESARK

70 — 9th Ave., New York, N. Y.

EMIL KISS, BANKIR,
133—2nd Ave., New York City

Ustanovljena leta 1898.

izplača

gotov amerikanski dolar

v vseh krajih JUGOSLAVIJE po pošti in brzojavno.

Pišite po cenik.

Dopremljam rojake iz kraja. (affidavite).

Potniški oddelek.

Pošiljam denar v stari kraj.

EMIL KISS, BANKIR,
133—2nd Ave., New York City